

Ingen smalle steder

Interview med Pernille Brethvad af stud.psych.comm. Susanne Geert

Kunsten afspejler nærvær

"Det åbne værksted indbyder til humor, stil og fantastiske former. Kunstneren hedder Pernille Brethvad, og hun har gennem de sidste 20 år fortalt om mennesker gennem ler."

Sådan byder Pernille Brethvad selv velkommen til alle nysgerrige, der besøger hendes hjemmeside. Samme indtryk får man i galleriet i Store Kongensgade i hjertet af København. Galleriet fungerer samtidig som åbent værksted, og på arbejdsbordet tager skitser og lerfigurer form. "Jeg kan altid lave noget, men man kan se på tingene, hvor stort mit nærvær er", forklarer Pernille Brethvad. "Og jeg ved allerede, når jeg går i gang med tingene, hvordan det kommer til at gå. Nogle gange er der knald på, andre gange går det langsomt, men jeg hygger mig altid med det." Pernille Brethvad er født i 1954, og bortset fra en periode på otte år, hvor hun arbejdede med unge mennesker i Københavns kommunale narkosystem, har kunsten altid været omdrejningspunkt i hendes tilværelse: "Jeg kan tydeligt huske, at mine forældre tog mig med på Louisiana en dag, da jeg var fem år. Jeg blev sat af i børneværkstedet, hvor jeg legede med ler for første gang, og jeg opdagede slet ikke, at mine forældre var væk. Da jeg kom ud derfra, fortalte jeg, at jeg ville være "kemeramiker". Siden var mine forældre gode til hele tiden at give mig et nyt stykke ler, når jeg ikke havde mere tilbage.

Det handler om at finde sine mål

En uddannelse på Kunstakademiet er det blevet til, men Pernille Brethvad mener ikke, det er dér, hun har lært sit håndværk. Til gengæld blev mødet med den amerikanske indianer Art Reade meget afgørende for den retning, hendes liv tog, og han var for alvor med til at sætte skub i hendes kunstneriske karriere. "Jeg gik på en række af hans kurser, og han er det menneske, som jeg ultimativt har lært mest af! De første kurser handlede om at få ryddet op i hovedet og om at få taget ansvar for alt i ens egen tilværelse. Det ansvar havde jeg haft lyst til at løbe uden om, men så fik jeg det dér. Og da fattede jeg den. Det sidste kursus handlede om at komme ind til kernen af tilværelsen, at finde sine mål og sin vej. Jeg visualiserede værkstedet og galleriet, og så lavede jeg en 10-årsplan for alle dele af min tilværelse: arbejdsliv, familie, bolig osv. Man skriver det hele ned, og nu bagefter er det sjovt og motiverende at læse baglæns og se, at 80% af mine planer lykkedes. Nu skal jeg i gang med at lave en ny 10-årsplan, og hvis jeg ikke bliver for doven, vil jeg fortsætte med at lægge planer på den måde resten af mit liv.

Hilsen til mig selv – og jer andre

Pernille Brethvad er uhøjtidelig, når snakken falder på hendes kreative arbejde. De fleste af hendes skulpturer forestiller frodige kvinder, og der er en befriende lethed over de meget tykke damer med de meget små fødder. "Det er ikke helt så enkelt, at jeg bare kan sige, at der er et selvportræt i figurerne, men selvfølgelig er der også det. Uanset om jeg har været tyk eller tynd, så har jeg altid haft den tykkes bevidsthed. Så på den måde er der i alle figurerne en hilsen til mig selv: "Hop op og indtag din plads – og du behøver ikke at gå på slankekur først!" Og hilsenen er også til os andre: "Ja, lad os dog for fanden trække vejret i stedet for hele tiden at tro, at når vi har gjort sådan og sådan, og når vi ser sådan og sådan ud, så sker der noget!" Tanken om en tyk kvindes bevidsthed kan umiddelbart undre, når man møder Pernille Brethvad, men hun forklarer det selv: "Jeg har lavet en

figur med en flamengodanser, og hun opstod, fordi jeg gik til flamenco sammen med en masse unge, slanke piger, som jeg stod og kiggede mig ind i spejlet sammen med. Så lavede jeg hende flamengodanseren, og det lettede min vejrtrækning. Jeg kunne bedre være til stede med den, jeg var. Jeg tror, det er fint at have idealer om mange ting, men hvis man bliver kvalt undervejs og ikke kan trække vejret, fordi man har så mange idealer, så bliver man stækket i sin livslyst, og så synes jeg, man skal tage det lidt mere afslappet. Kvinder er meget rå ved sig selv, mere rå nu, end da jeg startede mit arbejde." Om hendes karakteristiske formsprog siger Pernille Brethvad: "Jeg har altid været dybt fascineret af de stærke, spændte former, og temaet er ofte livsglæde og humor. Mine skulpturer skal udtrykke og gengive sensualitet, vigør, humor og glæde. Alle de følelser, der gør livet værd at leve. Jeg vil gerne række ud og røre hjertet.

Opkald fra Paradis

Selv har Pernille Brethvad formået at skabe en tilværelse med rum til det, der gør livet værd at leve for hende. Uden at gøre sig til dommer over, hvad der skal til for andre, gælder det for hende selv, at samværet med familie og venner, en rar atmosfære i hjemmet, mødet med Art Reade, yoga, morgenbadning og kunst inden for synsvidde er de vigtigste ingredienser. "Jeg sørger for at passe godt på mig selv, både fysisk og mentalt. Jeg dyrker yoga og vinterbader tre gange om ugen, og begge dele giver mig en enorm følelse af frihed, livsglæde og ro. Yoga som dagligt redskab handler meget om at have kontrol over sig selv og sin vejrtrækning, og det er en god måde at lære sig selv at kende på." Når mobiltelefonen ringer hjemmefra, står der "Paradiset" i displayet, og det forklarer måske meget godt, hvilken betydning det har for Pernille Brethvad at være omgivet af liv og af smukke rammer. "Det er vigtigt for mig at have kunst derhjemme. Mest andres. De foretrukne kunstnere er ekspressive og "lidt vilde" i deres udtryk, og de tør slippe hæmninger på en måde, så det frigør noget hos tilskueren. "Måske er det noget af det, andre oplever ved mine skulpturer", forklarer hun.

Fremtidsdrømmen er et plejehjem

På spørgsmålet om fremtiden er svaret et godt billede på den udvikling, Pernille Brethvad har gennemgået sideløbende med den kunstneriske karriere: "Hvor det tidligere var meget vigtigt for mig, at jeg fik udtrykt mine kunstneriske ideer, så har fokus ændret sig lidt. Nu er mit drive mere i retning af at finde et udtryk, der er godt for andre mennesker. Jeg ved ikke, om jeg vil blive her i galleriet resten af mine arbejdende dage. Jeg kunne faktisk virkelig godt tænke mig at lave et rigtig godt plejehjem. Et sted, hvor man kunne trække vejret, og hvor der ikke er plads til katteallergikere, for der skulle også bo katte, som kunne lægge sig og spinde i skødet på de gamle." Omsorgen for andre mennesker ligger også bag Pernille Brethvads beslutning om at stille sin kunst til rådighed for arbejdet i PsykiatriFondens Erhvervsrådgivning. "Det er en vigtig sag at arbejde for, og jeg er glad for, at min kunst kan bruges til det." Hendes talent for at fortælle menneskelige historier og formidle egne erfaringer gennem ler og bronze og hendes motto, "Ingen smalle steder!", gjorde valget af "Balance på jordkloden" ligetil. En uhøjtidelig påmindelse om, at der er plads til os alle.